

مرکز آموزش عالی امام خمینی (ره) سلماس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران

مدرس

یوسف بابازاده

تبیین چیستی تربیت و مولفه های آن (فصل ۹)

تبیین چرایی تربیت (فصل ۱۰)

نیمسال دوم ۹۹-۹۸

چیستی تربیت

تعریف چیستی تربیت به صورت تجویزی (بیان حقیقت تربیت آن چنان که باید باشد)، امری است متکی بر مفروضات و مبانی اساسی مورد قبول در نگرش اسلامی.

لذا، تعریف برگزیده، تعریفی از تربیت بر اساس دیدگاه اسلامی (یعنی تربیت اسلامی به معنای عام) محسوب می‌شود.

تعریف برگزیده تربیت

بر اساس دیدگاه اسلامی می توان تعریف ذیل را از تربیت ارائه نمود:

❖ تربیت عبارت است از: " فرایند تعاملی زمینه ساز تکوین و تعالی پیوسته هویت متربیان، به صورتی یک پارچه و مبتنی بر نظام معیار اسلامی، به منظور هدایت ایشان در مسیر آماده شدن جهت تحقق آگاهانه و اختیاری مراتب حیات طیبه در همه ابعاد. »

خصوصیات و ویژگی‌های تعریف برگزیده

- ✓ تکیه بر نظام معیار اسلامی
- ✓ توجه به مفاهیم اساسی قرآنی
- ✓ انتخاب و التزام اختیاری و آگاهانه آن
- ✓ تأکید بر تکوین و تعالی پیوسته هویت
- ✓ تأکید بر درک و آگاهی
- ✓ توجه به عنصر آزادی و اختیار
- ✓ همه‌جانبه‌نگری
- ✓ اعتدال و توازن
- ✓ توجه به شکوفایی فطرت هم‌سو با رشد استعدادها و تنظیم متعادل امیال و عواطف
- ✓ توجه به ایجاد آمادگی برای حیات طیبه
- ✓ تأکید بر حیث اجتماعی تربیت
- ✓ توجه به چالش‌های فعلی و تحولات آینده
- ✓ یک‌پارچگی

چرایی تربیت

بحث چرایی تربیت ناظر به بیان فلسفه وجودی این فرایند (وجوه اهمیت و لزوم تربیت و جایگاه آن در اجتماع) و نیز تبیین غایت و نتیجه اختصاصی، هدف کلی و اهداف فرایند تربیت است

اهمیت و ضرورت تربیت

- ✓ ضرورت تربیت و اهمیت آن، از چند جهت قابل تبیین است
- ✓ فلسفه وجودی دین ناشی از، نیاز بشر به هدایت است
- ✓ انسان موجودی آزاد و مختار است و به اقتضای این آزادی حق انتخاب و اختیار دارد. تحقق اختیار در معنی حقیقی آن - یعنی گزینش خیرات و اجتناب از شرور - نیز در گرو گزینش احسن و التزام به نظام معیاری مناسب با غایت شایسته زندگی است
- ✓ در جریان تحول و توسعه وجودی آدمی، هویت و تشخص فرد رقم می خورد. چنان که گذشت، هویت انسانی برخلاف ماهیت موجودات دیگر امری نامتعیین، انعطاف پذیر و ناتمام است، به طوری که تکوین و تعالی آن در جریان حیات صورت می گیرد و با حرکت آزادانه و آگاهانه او تشدید می یابد
- ✓ شکل گیری هویت انسان، به مثابه وجودی ناگزیر از حضور در اجتماع، به ناچار متأثر از شرایط و محیطی است که در آن زندگی می کند
- ✓ میل طبیعی عموم آدمیان به بقا و توسعه وجود خویش به شکل آرمانی در طول زمان، مقتضی تلاش برای پرورش نسل آینده بر انگاره انسانی آرمانی (دست کم بهتر از افراد موجود و نه مثل آنها) است. جریان تربیت در جوامع بشری ناظر به ارضای این میل طبیعی و خداداد است
- ✓ پیشرفت همه جانبه و پایدار هر جامعه، نیازمند وجود انسان های مؤمن، متعهد، خلاق، کارآمد، منضبط، دارای انگیزه، امیدوار، فعال و درستکاری است که در حرکت جامعه به سوی پیشرفت مورد نظر نقش اساسی را ایفا می نمایند

غایت، نتیجه و هدف کلی تربیت

- ▶ غایت هستی؛ یعنی قرب الی الله و بالیدن و حرکت به سوی خدا) است
- ▶ از منظر اسلامی، تحقق مراتب حیات طیبه در همه ابعاد، غایت مشترک تمامی نهادها و عوامل اجتماعی و مقصود نهایی همه فعالیت‌های فردی و جمعی برای حرکت در مسیر کمال شایسته انسان (قرب الی الله) است.

نتیجه ی تربیت

**نتیجه فرایند تربیت، آماده شدن افراد جامعه برای تحقق آگاهانه و
اختیاری مراتب حیات طیبه در همه ابعاد، در مسیر قرب الی الله
است..**

هدف کلی تربیت

✓ آمادگی متربیان برای تحقق آگاهانه و اختیاری مراتب حیات طیبه در همه ابعاد

✓ تکوین و تعالی پیوسته هویت متربیان، به صورتی یک پارچه براساس نظام معیار اسلامی و

در راستای شکل گیری جامعه صالح و پیشرفت مداوم آن برهمین اساس

اندیشیدن از اوصاف خردمندان به شمار می آید (آل عمران آیه های ۱۹۰ و ۱۹۱)

«با آرزوی موفقیت و شادکامی برای تمامی دانشجویان عزیز و گرامی»

بابازاده

از توجه شما دانشجویان عزیز سپاسگزارم

